

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csernói egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József téhercsog-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Osütörtök, március 30.

Légi harcok az orosz fronton.

Budapest, március 29. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Tegnap a repülők tevékenysége mindkét fél részéről meglehetősen élénk volt. Több ellenséges légi járművet tüzelésünk és saját repülőink visszatérésre kényszerítettek. Egy orosz kétfedelű repülőgép, amelyet tüzésünk lőtt le Buczacztól keletre, az ellenség vonalai mögött zuhant alá. A repülők bombái nálunk semmiféle kárt sem okoztak. A mi repülőink néhány orosz harcivonal mögött tekvő községre bőségesen és megfigyelt eredménnyel dobtak bombákat. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A görzi hídfőnél és a doberdói fensík szakaszán tegnap is az éjszaka nyultak az élénk tüzéségi harcok, azonban újabb támadás nem történt. Széltől keletre az olaszok néhány árkunkba behatoltak. Ezeket az árkokat most tisztítjuk meg tőlük. Ploecten szakaszon csapataink újra visszautasították az ellenség néhány előretörését. Egyébként a helyzet változatlan. Az olaszok több harcivonal szakaszon hátsó hadállásokon dolgoznak.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Behatoltak a németek Malancourtba.

Berlin, március 29. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

St.-Eloistól délre kézi gránátharcban ismét elragadtuk az angoloktól az egyik általuk megszállott robbantási tölcéért. A Maas balpartján csapataink Malancourtól északra, mintegy kétszer méter szélességben, csekély veszteségek árán, rohammal elfoglalták a több vonal mélységű francia állásokat és a lala északnyugati részébe is benyomultak. Az ellenség sebesüléssel foglyokban tizenkét tisztet és négyszáznyolcvanhat lönyl legénységet, valamint egy ágyút és négy géplegyvert hagyott kezünkön.

Ezáltal kétségtelenül megállapítottuk, hogy a franciák ezen a harcivonalon két újabb hadosztályt vezettek harcba.

Keleti hadszíntér:

Míg az oroszok tegnap támadásait az északi szakaszokban nem ismételték meg, addig a Narocz tótól délre **éjjel-nappal folytatták hiábavaló erőfeszítéseiket. Csapa-**

taink, részben szuronyharcban, hétszer visszaverték az ellenséget. A német repülőgéprajok jó eredménnyel dobtak bombákat ellenséges vasúti építményekre, különösen a molodecsnoi vasútállomásra.

Balkán hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hadviselési Központ.

Arad, március 29.

Ugy van az entente-éknál, a mint nálunk, a közönséges dolgokban. A mint nálunk megcsinálták a korpaugyek rendezésére a Korpa-központot, az egyéb dolgokra a Fém-központot, a Zsiradék-központot, a Pamut-központot, a németeknél a Burgonya- és a Vaj-központot, Párisban megalakult a Hadviselési Központ, a melyet némi szerénységgel Győzelmi Központnak is nevezhetnének.

Az e Központ hatásköre alá tartozó államok: Franciaország, Anglia, az orosz birodalom, Olaszország, az Istenben boldogult Szerbia, Belgium, Montenegró és a tagul legujabban fölvetett portugál köztársaság győzelmeiket csakis a központ útján szerezhetik be. Megszűnik tehát az az anomália, hogy az entente távirati ügynökségei és újságjai egymással ellentétben álló győzelmi híreket kénytelenek koholni a különböző harcverekről, amelyekről végül is kiderült, hogy nem voltak valódi győzelmek. Az igazi győzelmek beszerzésének akadálya volt különösen az egységes vezetés hiánya. Az entente hadvezérei nem tudták, hogy közülük kinek, hol és mikép kell győznie a közös cél érdekében. Például nem volt eldöntve, hogy a nyugati harcivonalon a tavaszi offenzíva mely hónapban induljon meg. Amíg a franciák a fölött töprengtek, hogy a tavaszi offenzíva tényleg tavasszal tartassék meg, a németek rárontottak Verdunra és morzsolni kezdték a francia haderőt. Bizonyára félreértésnek kell abban is lenni, hogy Riga alatt Kuropatkin kezd hadakozni, holott abban az időpontban, amikor ez történt, Cadorna szerepe lett volna a győzés. Az egységes, központi irányítás hiánya (kozza, hogy Sarrail tábornok Szalonikinél már keserves hónapok óta nem tudja eldönteni:

győzzön e már, vagy eltegye azt holnapra.

Ezútan minden másképp lesz — döntötték el Párisban. Egy villamos drótot kell csak mozgásba hozni és mi meg leszünk verve. A Hadviselési Központ elnöke telefonál Wolhyniába: „Ivanoff generális: van már ma győzelme? Holnapra legyen!” Természetesen, haditervekkel is ez a központ látja el a hadviselő tagokat. Az yperni angol seregek vezére ilyestéle levelet kap: „F. hó 30-án a J alatt csatolt haditerv szerint megfogja verni a németeket.”

A régi elméletek föl vannak borítva. Elavult stratégiák, a történelemben jogtalanul betolakodott hadvezérek szerint a győzelemhez katonai szervezettség, a harcverek ismerete, a döntő pillanatokban határozni és cselekedni tudó vezéri talentum, a katonák elszántsága és kitartása, a jó élelmezés, kitűnő munició és hasonlók kellene. Párisban másképp süttötték ki. Csak egy központ kell, bizottsággal és irodával. Egygyel több hely, a hol a francia helyi szolgálatra várók meghúzódhatnak — és egy hivatal, a melyre azért is szükség van, hogy a tábornokok, a mikor felsülnek, a központot szidhassák.

A szerencsétlen németek, osztrákok, magyarok, törökök és bolgarok központ nélkül akarnak győzni! Eddig is ezt tették és nem vették észre végzetes hibájukat. Hódították a várakat, irtották az ellenséget, fogdosták a foglyokat, sülyeztették a hajókat, annektálták az országokat, a nélkül, hogy ezek a győzelmek a központ előzetes jóváhagyását és utólagos megerősítését elnyerték volna. . . . Mi bizony csak így próbáljuk meg. Az entente-nak egységét szászszor kell újra megdrótozni, kifoltozni,

ujjávalapálni, — még mindig új javításra szorul. Minél jobban egységesítik és központosítják magukat, annál nagyobb köztük a széthúzás. Nálunk, a mi szövetségeseinknél központ nélkül is egy akarat dobban meg a német, az osztrák, a magyar, a török, a bolgár katonában, a ve-

zérben és a futóárok szélén álló őrszem lelkében: legyűrni azt, aki nem hágy bennünket békében élni. Jöhetnek ellenünk a központból kisugárzó gyűlölettel és agyafurtsággal: mi készen állunk az új, nagy trombitával kürtölt közös offenzívára is.

Rómában dől el az egységes front kérdése.

(Cadorna megpuhítására Asquith az olasz frontra utazik. — A párisi konferencia nem döntött véglegesen.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Páris—Amsterdam, márc. 29.

Berlin. A Lokalanzeiger azt fejtegeti, hogy ellenfeleink nagy garral ismételtén elhatározták, hogy tántoríthatatlan akarattal mindent el fognak követni megsemmisítésünk céljából. Ellenségeink ezen elhatározásától nem rémülünk meg. Európa sorsát a nagy csaták döntik el. Ha az entente hadvezéreinek sikerülne is keresztül vinni a sokszor megálmodott nagy akciójukat, akkor is készen állunk annak fogadására.

Genf. A párisi tanácskozás tagjainak száma a konferencián résztvevő titkárokkal együtt 38 volt, köztük tizenegyen a hadseregeket képviselték. Cadorna, aki a tanácskozás során Kitchener és Robertson vezérkari főnök között foglalt helyet, az első ülésen csak általánosságban nyilatkozott a katonai helyzetről, szűkebb bizottságban fog újabb kijelentéseket tenni. Briand sajtóirojájának azt adták kiadásul, hogy a párisi tanácskozást a londoni szerződést megerősítő újabb biztosítéknak tüntesse fel. Ilyen értelemben ír a Temps s a többi kormányparti lap, melyek egyébként foglalkoznak a brit részről kívánt kiegészítő tanácskozással is.

Páris. A szövetségesek értekezlete kedden délelőtt a külügyminiszteriumban folytatva tanácskozásait Briand miniszterelnök elnökléssel. Délelőtt 9 óra 30 perckor a bizottságok, 11 órakor a plénum ült össze. Ennek végződés után Poincaré elnök a konferencia összes résztvevőinek tisztelgő dezsónét adott, melyen a miniszterek, a hadügyi, tengerészeti, külügyi és pénzügyi bizottságok elnökei és a költségvetés vezető elnökei vettek részt.

Páris. Az Havas ügynökség jelenti: A szövetségesek értekezlete kedden délután tartotta záróülését. Briand miniszterelnök megköszönte a hatalmak küldötteinek együttműködését.

Az értekezlet melegen és egyhangulag csatlakozott Briand ama szavaihoz, a melyek a végleges győzelembe vetett teljes bizalmat fejezték ki. Briand megelégedését fejezte ki a tényen, hogy milyen könnyen sikerült rendezni a különböző kérdéseket és kijelentette, hogy újabb ujjonnan felmerülő kérdések a szövetségesek új közös tanácskozását tennék szükségessé, a legjobb mód azok rendezésére egy újabb konferenciára lesz.

Páris. Az Havas ügynökség jelenti: A szövetségesek értekezlete szétosztás előtt egyhangulag a következő határozatokat fogadta el:

A szövetséges kormányok március 27-én és 28-án Párisban együtt volt képviselői megállapítják a szövetségesek nézeteinek tökéletes kö-

zösségét és a szövetségesek szolidaritását. Jóváhagyják mindazokat az intézkedéseket, a melyek azért történtek, hogy egységes akciót létesítsenek egységes fronton. Ertik ezalatt: egyidőben a katonai akciók egységességét, miáltal a vezérkarok között történt megegyezés biztosítatik, az egységes gazdasági akciót, melynek szervezetét az értekezlet szabályozta, a diplomáciai egységet, a melynek biztosítéka a meginghatatlan akarat a közös ügy győzelméig folytatandó harcra.

A szövetségesek kormányai elhatározzák, hogy nézeteik és érdekeik szolidaritását gazdasági téren tette váltják és utasítják a gazdasági konferenciát, a mely legközelebb Párisban összejött, hogy javaslatokat terjesszen elő, a melyek alkalmasak arra, hogy ezt a szolidaritást megvalósítsák, hogy támogassák, szervezzék és egységessé tegyék azt a gazdasági akciót, amelynek segítségével az ellenség élelmezését megakadályozzák.

Elhatározta az értekezlet, hogy Párisban állandó bizottságot tart fenn, amelyben az összes szövetségesek képviselve lesznek. Elhatározta az értekezlet, hogy:

1. a londoni szállítási központi iroda akcióját folytatja,

2. mihelyt lehet, találjanak eszközöket arra, hogy a szállítástól eredő terheket arányosan osszák el a szövetséges hatalmak között és akadályozzák meg a szállítási díjtételek további emelkedését.

Amsterdam. Asquith miniszterelnök a jövő hét elején Rómába utazik, hogy ott megnyissa a négyesszövetség új konferenciáját. Asquith utja és az új értekezlet attól függ, hogyan viselkednek az olasz delegátusok a párisi nagy haditanácsban. Londonban és Párisban is hallható, hogy a párisi konferenciákon az olasz követek a legfontosabb személyek. Egészen bizonyos, hogy a dolgoknál összefügg az a tény is, hogy az olasz szenátus és kamara április elejéig, tehát a párisi és lehetőség szerint a római konferencia befejezéséig elnapolta üléseit.

Amsterdam. Asquith Rómába Kitchener fogja elkísérni.

Nem lesz gyufahiány.

Az Aradi Közlöny tudósítójának.

Arad, március 29.

Az Aradi Közlöny már napokkal megírta, hogy nem igazak azok a hírek, amelyek azzal rémítettek, hogy megszűnik az országban a gyufa gyártás. Abzurdumnak látszott ez, de látszott az is, hogy az árspekuláció terjesztette és a közönség természetesen rohant a gyufát összevásárolni.

Ma félhivatalos közlés jelent meg a lapokban a közönség tájékoztatására, s ennek kapcsán egyenesen a Gyújtóárúsító R.-t.-hoz, a magyar gyújtóközépponthoz fordultunk, melynek vezérigazgatója, Lakner Adolf teljes készséggel adta meg az alábbi felvilágosításokat. Nyilatkozatának több része nem csupán a fogyasztás érdekének megvilágítása folytán érdekes, hanem azért is, mert általános közgazdasági nézőpontokra is kitér, s a magyar gyújtóipar jövő fejlődésére is világot vet.

Arra a kérdésre, hogy a gyújtóellátásban mutatkozó zavar mennyiben vezethető vissza a gyártás helyzetére, Lakner vezérigazgató ezt felelte:

— A magyar gyújtógyárak helyzetéről és a gyújtóár alakulásáról a lapokban több helytelen közlemény jelent meg. Az objektív igazságnak megfelelően meg kell állapítanom azt, hogy a magyar gyújtóipar a legtöbbet szenvedett iparágak egyike volt a háború előtt. Ennek két oka volt, egyrészt a mértéktelen osztrák verseny, másrészt a losztortilalom, a mely legtöbb gyárunkat életerejében támadta meg. Köztudomású dolog, hogy a magyar gyújtógyárak egy évtizeden át nagy veszteséggel dolgoztak. Hogy jelenleg a gyújtóárak emelkedése miatt panasz hallatszik és ezért a Gyújtóárúsító Részvénytársaságot teszik teletelössé, ez teljesen igazságtalan, mert az áremelkedés tisztán és kizáróan, úgy mint minden más eiknél, a gyújtónál is a háború következménye.

— Hogy milyen mértéktelen módon drágult a nyersanyag ára, erre egynéhány példával szolgállok: A gyújtóiparban a fa a gerince; a fa adja a dobozt és a gyújtószálat, tehát a fatermelés szolgáltatja a fő nyersanyagot. A fatermelésben érvényesülő rohamos áremelkedés a gyújtónál mutatkozó drágulás kezdete. A fa ára ugyanis köbméterenként 25 koronáról 80 koronára, a vegyi anyagok közül főleg a klórsavas kálium ára 80 koronáról 130 koronára, a parafin ára 40 koronáról 250 koronára, a kén ára 20 koronáról 400 koronára, a keményítő ára 30 koronáról 150 koronára, a papír ára 35 koronáról 80 koronára emelkedett métermázsánként.

— És minden egyes nyersanyag ilyen arányban drágult. Azonkívül a munkabér is megfelelően növekedett és nem csekély mértékben terheli a gyárakat a hadipótlék is. A gyárak tehát nem tettek egyebet, mint hogy a nyersanyagoknál beállott áremelkedést részben tovább adták, de emellett minden erejüket megtesztették, hogy üzemiüket, habár gyakorlatlan munkások mellett is, legalább főtartassák és így gyújtóval a polgári lakosság és a katonaság el legyen látva. A mi helyzetünk különben még ürnetlen. Ellenségeinknek ellenben már nincs gyújtójuk; az angolok, franciák és olaszok kénytelenek már japán gyújtót nozni, sőt maga Oroszország, amely egész Európát ellátta a gyújtóhoz szükséges ával, szintén kénytelen külföldi gyújtót venni. Mert ott viszont a vegyi anyag hiányzik. A hazai gyújtógyárak tehát az ő frontjukon is megállították helyüket.

— Gyujtóban eddig nem is volt hiány, mert a magyar gyujtógyárak az 1915. évben ugyanolyan mennyiségű gyujtót termeltek és szállítottak, mint a háboru előtti években és megnyugtathatom a közönséget, hogy részünkről minden meg fog történni, hogy a háboru további tartama alatt se maradjon gyujtó nélkül a fogyasztó közönség, de ez csak úgy lehetséges, ha a háztartásokban nem halmoznak fel készleteket. A fogyasztás ily mesterséges növelését a mai termelő viszonyoknál ugyanis nem lehetne kielégíteni. Hogy a gyujtó ma sem olyan kitűnő minőségű, mint azelőtt, annak az oka abban keresendő, hogy most főleg a hazai nyárfa feldolgozására vannak utalva a gyujtógyárak, a mai gyujtógyártáshoz nem olyan alkalmas, mint az orosz nyárfa, azonkívül sok, egyáltalában nem, vagy csak nagyon nehezen kapható vegyi anyagot is pótolni kell.

— A fentiekhez még azt tehetem hozzá, hogy a Gyujtóárusító Rt. kötelékén kívüli hazai gyujtógyárak, úgy látszik, a termelés még nagyobb nehézségével küzdenek a kötelékhez tarozóknál, különösen az anyagbeszerzés körül. Legalább a készgyártmányoknál sok esetben egynéhánynál tapasztalt drágább eladó ár erre enged következtetni. A nagy háboru sajában, a békés idő előkészítéséről, illetve az ipar teljes reorganizálásáról, úgy látszik, ezek a versenytársak teljesen megelégedtek.

Arra a kérdésre, hogy a fogyasztás ellátásában az alkalmi kereskedelem részéről merült-e fel zavaró hatás, ezt felelte a vezérigazgató:

— Igenis, nagyon sok illetéktelen kézen forog most a gyujtó, de a Gyujtóárusító Rt. igazgatósági határozat folytán csak a háboru előtti vevőket és csak a háboru előtti időben vett mennyiségekkel szolgálja ki, hogy minden vevőjének jusson áru, úgy, hogy már ez az intézkedés magában is inkább árszabályozóan hat, mint áremelőzően hat a piacra.

— Hangostatom itt, hogy jelenleg nincs semmilyen jel arra nézve, hogy a gyujtó árának további drágulásától kellene tartani.

— Fél kell hivnom itt a közönség figyelmét egy jelenségre. Ha a gyujtó mostani behozatala. Ma nagyon sok gyujtó jön be Ausztriából és a vámkülföldről. Egyedül Ausztriából az 1915. évben körülbelül 20.000 mázsát hoztak két millió korona értékben. Jellemez az importálás gazdasági hatására, hogy ez a gyujtó jóval drágább a hazainál és az illetéktelen keseknek ez a behozatala drágítja meg most tulajdonképpen a gyujtót. Mert mi sem természetesebb, hogy most már a hazai gyujtót is a drágább külföldi gyujtó árában igyekeznek a közvetlen kereskedelem értékesíteni.

— Szükséges volna ezért, hogy a magyar és az osztrák deviza-középpont a vámkülföldi behozandó gyujtóra a szükséges valutát ne adja meg. Egy ilyen intézkedés az illetéktelen gyujtókereskedelmet egy csapásra megszüntetné és a fogyasztók a jó hazai gyujtóhoz olcsóbban jutnának.

A mi a gyujtóipar háboru utáni helyzetét a az állami monopóliumra nézve fölmerült híreket illeti, erre nézve ezt a fölvilágosítást adtam:

— Én azt hiszem, hogy a háborus idők horribilis anyagi terhének csökkentésére a kormány valóban kénytelen lesz az új állami jóvedelmek közé a gyujtót is fölvenni. Nem hiszem azonban, hogy mindjárt a gyárak beváltásával járó gyártó monopóliumot vezetnék be, miután más monopólium rendszerrel is majdnem ugyanaz az eredmény érhető el. A

mi végül a magyar gyujtóipar hódító erejét illeti, miután a hadi helyzet már eddig is a mi javunkra billent, azt hiszem, hogy a háboru

győzelmes befejezése után a hazai gyujtóiparnak nagy kivételi lehetőségre lehet reménye, különösen a Balkán felé.

Imádkoznak a királyért az Aradra hozott orosz szerzetesek

(Érdekes élet az aradi várban. — A szerelmében csalódott gróf.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 29.

Talán amióta az aradi vár fenáll, nem láttak a falai olyan érdekes társaságot, mint amilyen már hetek óta tanyázik a Maroson túl. Huszonnyolc görög-keleti, ortodox orosz szerzetes tartózkodik most az ódon aradi vár egyik kazamatájában, amely csaknem állandóan visszhangzik a vallásos orosz kalugyerek szakadatlan imájától. A szerzetesek néhány esztendővel ezelőtt a Görögországhoz tartozott Atosz szigetére laktak, azonban későbbben közelebb jöttek az albániai Beosán faluba, ahol egy kolostorban ütötték fel tanyájukat. A szent életű férfiak az aradi várban ugyanolyan életmódot folytatnak, mint éveken át az atoszi, vagy a beosáni kolostorban. Egész napon át imádkoznak. Minden félóránál egész kis külön félkéje van, ahol szinte megsemmisüléssel mormolják szent imádságukat. A vezérük Varszanov archimandrita. A fekete lüszter köpenyben, prémes sapkában járó, alacsony szemű, papaszemű férfiú rendkívül fogynak. Naponta ötötör van istentisztelet a táborukban és olyankor mindig kézesőkre járulnak elője a szerzetesek. Aki csak egyszer is elmulasztja ezt, büntetésben részesül: egész nap éhen-szomjan kénytelen a lakozóhelyük előtt fel a alá sétálni.

Naponként mintegy 80—100 liter teát fogyaszt el az egzotikus társaság, amelynek tagjai különben a Szent Bazil-rendhez tartoznak. Amikor bejöttek a várba, bizalmaságba helyezték pénzüket és értékpapírjaikat. Most szán hetenkint mintegy 200 koronát elkérnek és az összegből elég jól táplálkoznak. Ezek az ortodox szerzetesek igen szerény igényűek. Egész nap félkéikben tartózkodnak és csak a közös étkezés alkalmával, meg az istentiszteletek idején jönnek össze. A reggeli és esti istentiszteletek alkalmával mintegy fél óráig egyházi dalokat énekel a dalárdájuk. Olyan meghatón, bánatosan, keleti mélységgel bug a daluk, sőt a szavuk, mintha orgona kísérel a buján szines melódiákat. Akik értenek a nyelvükön, azt mondják, hogy ezekben a dalokban Ferenc József királyról is megemlékeznek.

— Isten, a világ ura,
Aldd meg a nagy,
A békeszerető ósz királyt,
Aldd meg Ferenc Józsefet.

Varszanov archimandrita igen szívesen elbeszélget az érdeklődőkkel.

— Mi már tíz éve vagyunk Atosz szigetére — mondja. — Az ottani kolostorban mintegy tízezer görög-keleti ortodox szerzetes tanyázik a világ minden tájáról. Magyarországból is vannak ott néhányan. A szerzetesek a nő legesőbb értelmében szent életet élnek. A legapróbb hátszükségletüket is maguk előgítik ki. Mosnak, vasalnak, főznek, varrnak, földet művelnek. Pedig számosan vannak olyanok, akik valaha biborban, bársonyban éltek a gazdag emberek kiváltságait.

Ezek azonban megunták a földi gyönyörűségeket és a lelküket felajánlották a jószágos Istennek. Nagy vagyonukat a Szent Bazil-rendnek adományozták. Atosz szigetére van

többek között Miklós cárnak egyik közeli rokona is. Amikor mi huszonnyolc eljöttünk és az albániai Beosán faluban telepedtünk le, velünk tartott L. Kamil gróf is, aki egyike volt Oroszország leggazdagabb földbirtokosainak. Francia leányt vett feleségül, aki aztán néhány év múlva megasókött tőle. A gróf ekkor minden vagyonát szerzetes rendűnek ajándékozta és belépett hozzánk. Most is itt van közöttünk. Ott az a vörös képű, mereg szemű ember, aki olyan buzgón imádkozik a szoba jobb sarkában. Mi természetesen nem politizálunk, nem törődünk a külvilág eseményeivel, hanem benső lelki életet élünk és imádkozunk a béke mielőbbi eljöveteleért.

Oroszország békefeltételei.

(Visszavert orosz támadások. — Románia befolyásolása hazug hírekkel.)

Luganói tudósítás.

Lugano — Csernovic, március 29.

München. A Nowa Reforma londoni tudósítója jelenti: Wesseleczy előadást tartott, melyen azt fejtegette, hogy a békefeltételek között elsősorban kell szerepelnie annak, hogy az Etbától keletre eső terület visszaadassék a szlávoknak, hogy azon nemzetközi bizottság kormányozzon szláv kultúrát terjesztve.

Lugano. Az entente sajtójában minduntalan telmerülnek olyan jelentések, melyek az oroszok besszarábiai csapatösszevonásairól szólnak. Ugy látszik a Verdun körüli kedvezőtlen helyzetet ezzel ellensúlyozni és Romániára politikai befolyást akarnak gyakorolni.

Csernovic. Rokitno és Bojan között az orosz rohamokat tüzersegünk az ellenség nagy veszteségei mellett visszavetette. Csernovicból szakadatlanul tehet hallani az oroszok ágyuzását. A hatatlan munició pazarlásnak ellene az oroszok támadásai teljesen eredménytelenek maradnak.

Stockholm. Nikolajevics nagyherceg az egész Kaukázusra elrendelte a legszigorúbb ostromállapotot. Az összes civil hatóságokat katonákkal helyettesítették.

Pétervár. A birodalmi tanács megvizsgálta a municióhiányt előidéző körülményeket. Ebből az eljárásból kifolyólag vizsgálatot rendelt el Suchomlinov volt hadgyógyintézet és Karawajew tüzérségi főfelügyelő ellen. Az emelt vádakra a cár Kusmin szenátost bízta meg a vizsgálattal.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hír-lap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborban minden aradi katonának

Sertés-háboru.

(Közelednek a bécsiek. — Legyen-e maximális. — Legközelebb dönt a kormány.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, március 29.

A tegnapi bécsi sertésvásáron nagy vitára került a sor a bevásárlók körül. Az ügy még nincs elintézve és feltétlenül folytatása lesz. Bécsben április 1-én lépnek életbe a szalonnára és a disznósárra vonatkozólag azok a maximális árak, amelyek nálunk már március 16-ika óta érvényben vannak, míg a sertéshus ára Bécsben, tudvalegően nincs maximálva. A budapesti sertésvásáron már március 16-ika előtt kezdtek nagy mozgalmat a magas árak ellen. A hentesek két napig állották a megállapodást és a magukszabta maximálison felül nem vásároltak. A passzív ellenállás harmadnapra maglórt azon, hogy a bécsi árak csak két héttel később csökkennek, így az árut Bécsbe hajtották, ahol jó ára volt, míg a budapesti piac sertés nélkül maradt.

Tegnap végre a bécsi hentesek jöttek rá arra, hogy az új árak nincsenek arányban a bevásárlási árakkal.

Tárgyalást kezdtek a tárgyalás során Viereckel előjáró kijelentette, hogy a kormánynak megígérte, hogy mindent elkövet, hogy a lakosság ocsó húshoz jusson. Ugy látja, hogy tárgyalással nem ér el semmit és ezért mindenki ellen, aki őt koronánál drágábban vásárol, megteszi a büntető feljelentést árdrágítás címen. Egész Magyarország a bécsi piacra tekint, ahol a magyar lakosság húsárait is megdrágítják. A pozsonyi hentesiparrestálet elnöke, aki szintén részt vett a tárgyalásban, kijelentette, hogy Ausztria és Magyarország sertéshúsárai a bécsiektől függenek. Kéri, hogy a bécsiek ne engedjenek, mert különben Magyarországon erőszakkal felhajtják az árakat. A hentesek, mintegy háromszázan, elhagyták a vásárteret. Egy órákor megnyitották a vásárt, ami ellen az előjáró a miniszternél panaszt emelt. A bécsi hentesek — mint a bécsi jelentés közli — nem személyes érdekből sztrájkolnak, szolidárisak a magyar hentesekkel és azt hiszik, hogy a kormányok a tényleg és bizonyosok ellen lesznek. A kereskedelemügyi miniszterium kijelentette, hogy nem illetékes beavatkozni a vásárba, s a magyar kormányval érintkezésbe lépett és azt hiszik, hogy a legrovidebb időn belül meglesz a megállapodás. Este értekezlet volt a miniszteriumban, amelyen Viereckel közölte, hogy a mai vásáron a vidéki vásárlók megvették az egész készletet, úgy hogy Bécs a legközelebbi napokban zsír és szalonna nélkül marad. Remélik, hogy a Magyarországgal folytatandó tárgyalás segítségével sikerül majd az ellátást biztosítani.

Az Aradi Közlöny tudósítója kérdést intézett ebben az ügyben Bittner Jánoshoz a Hentesiparrestálet elnökéhez, aki a következőkben adott felvilágosítást.

— Ez a mozgalom mindenesetre nagyon szép a bécsiektől. Eredménye az lehet, hogy Budapestre több sertés jut és a husehlátás javul. De miért nem voltak velünk szolidárisak a bécsiek március 16-án, amikor minatunk jöttek az új maximális árak? Most, hogy náluk is életbe lépnek, rájöttek, hogy ők sem találják meg a számadásukat az áraknál. Az ő helyzetük e mellett még előnyösebb, mert náluk nincs maximálva a sertéshus ára, csak a

szalonnáé és a zsíré. A budapesti piacon csak úgy lehetne segíteni, ha a hus maximális árait itt is feloldanák. Tegnap a belügyminiszteriumban arról értesítettek, hogy a miniszter erre vonatkozóan már leiratot is küldött a főváros közlélmzési ügyosztályának, hogy az intézkedjék ebben az ügyben.

Illetékes helyről kaptuk a következő információt:

Budapesien elérkeztünk oda, hogy a maximálás dacára nem lehet sertéshust, zsirt vagy szalonnát kapni. A székesfőváros tanácsa megállapította ennek a bajnak okait és terjesztést intézett a kormányhoz, melyben a bajok orvoslását kéri.

A főváros közlélmzési ügyosztálya ebben a terjesztésben kifejti, hogy a mutatkozó hiány két okra megy vissza:

1. Nincs meg a paritás a bécsi, illetőleg osztrák és a budapesti, illetőleg magyar árak között. Az előbbieket magasabbak, úgy, hogy, az áru megengedett és meg nem engedett módon Ausztriába tendál.

2. Az élő hus áranak nincsen maximált ára és ebből az az anomália áll elő, hogy az élő disznó ára 6 korona 20 fillér, míg a hus ára 5 korona, a szalonnáé 5 korona 20 fillér és a zsír ára 6 korona kicsinyben. Ilyen körülmények között az árusítók egyáltalán nem vásárolhatnak.

A tanács csak az okokat mondja el, de az orvoslásra nem tesz javaslatot.

Az ügyosztály vezetői úgy mondják, hogy az okok feltárása elég alap az orvoslásra, mely a kormány dolga. Szerintük el kellene érni, ha lehet, hogy Ausztriában és nálunk teljesen egyforma hivatalos árak volnának. A többi külfölddel nem kell törődni, mert a vámterületekről kivinni nem lehet semmit.

A másik hatásos javítási eszköz volna az élő hus áranak országos megállapítása, amely maga után vonná a vágott hus, zsír és szalonna áranak újabb megállapítását.

Ezt okosan és tapintatosan meg kell csinálni és elsősorban az élő husra olyan maximumot megállapítani, hogy a termelőnek érdemes legyen a mai nehéz viszonyok között is hizlalni. A többi már csak aránylagos kiszámítás.

A maximális árak egyszerű elejtése nem igen segít, mert tért nyitna a mértéktelen felhajtásnak és bármilyen magasak volnának az árak, Ausztriában mindig többet adnának.

A belügyminiszterium és földmivvelésügyi miniszterium sürgős tárgyalásokat folytatnak ebben az ügyben és a legközelebbi napokra valami tényleges új intézkedés várható.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 161
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 161
Nyomda	— — — — 141

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A színház hírei. Mágna Miska bemutatja. Soha még olyan igaztalan nem készült a személyzet ujdonságra, mint „A Mágna Miskára”. A szerda esti főpróba már előadás számba ment, gyorsan perdült le, szebbnél szebb melódia és sok tarka tánc élénkit minden jelenést, a szöveg pedig elejétől végig mulattató. A Mágna Miska sorozatos előadásban kerül színre, a főszerepekben mindenkor Sz. Rontai Boriska, Horváth Mici, Győző, Barics, Benkőné, Polgár S., Kertész. — Ifjúsági és népies előadás. Szombaton délután 3 és fél órákor ifjúsági és népies előadásul Hevessy Sándor dr. színjátéka: „A Madonna rózsája” kerül színre elsőrendű szereposztásban, ez lesz együttal ennek az érdekes színjátéknak első délutáni előadása. — Vasárnapi előadások: Vasárnap délután 3 és fél órákor az idény egyik legkedvesebb operettje „A legénybucsu” kerül színre. A főszerepekben Z. Váradi Margit, Járai Böske, Győző, Járai S., Barics és Polgár S. Este 7 és fél órákor „A Mágna Miska” új operett sorozatos előadásait tolytatja a társulat. Előkészületen: „A fehér tehők” Molnár Ferenc Mirakuluma, amelyre stilszerű díszletek és jelmezek készülnek. A próbák naponta folynak az ujdonságból, melyben gyönyörű látványt nyújt a sok gyermek felvonulása, kik szorgalmasan végzik próbáikat, úgy a zongorateremben, mint a színpadon a személyzettel együtt.

* Az Aradi Tükör legújabb száma ma csütörtökön jelenik meg. Arad közönsége tapasztalható nagy érdeklődéssel várja ezt a hetilapozavut, eleven ujságot, amely úgy a tartalmát, mint a megírás nivóját és a külső kiállítást illetőleg telveszi a versenyt a fővárosi revükkel. A nyolcadik szám után a legsikerültebb az eddig megjelent számok között. Változatos és érdekes. Egyes számok a könyvkereskedésben, dohánytözsdékben és a rikkancsoknál kaphatók.

* Az utca gyermeke. (Társadalmi dráma az Uranában.) Egy ragyogó tollu fiatal hírlapírónak életréjét megrázóan szép keretben tárgyalja ez a film. A fiatal ember tollával felküzdte magát a sajtó hercegének, pártvezér lesz, politikus és felesége, akit az utca sarából vett maga mellé, megszédül a lénytől és előkelőségtől és árulója lesz férjének, akitnek nincs más menekülése, mint a halál. Soha tragikusabban nem tolytak össze események, a népelet egyszerű gyermekei soha természetesebben nem jelentek meg, mint ezen a filmen és amikor a nép gyermeke felemelkedik szédületes gyorsasággal a hatalom és előkelőség létráján, akkor érezzük azt, hogy ennek a hirtelen emelkedésnek szomorú buzás lesz a vége. A filmgyár, mely ezt a képet kiállította, két elsőrangú művész erőt állított be: Lily Beck és Gunnar Tolmács, akik a Svenska-gyar legjobb hírd erői.

* Az elektromos ember — az Apollóban. Az egész város közönségének feszült kíváncsisága előzi meg az Apolló-színház pénteki műsorát, amelyen Harry Piel szenzációs drámája: „Az elektromos ember” kerül bemutatásra. Harry Piel a cselekményt a kétezredik évbe teszi, a minden lehetőségek hazájába, Amerikába. Egy milliomos özvegyasszony kegyéért vetekedik egy bankár és egy fizikus. Az utóbbi, hogy vetélytársát ártalmatlanná tegye, zseniális módon egy elektromos embert konstruál, azonban úgy jár, mint a szellemvarázsló, az elektromos ember az ő végzetét okozza.

* Sherlock Holmes az Apollóban. Mint minden Sherlock Holmes-filmet, „Az üldöző” bemutatása is óriási érdeklődés kísérte. Az Apolló-színház mindhárom előadásán zsutoláig megtelt nezőtér gyönyörködött a mesterien megkonstruált filmben. Connan Doyle egyik legszenzációsabb detektívdrámája ez, amelyben az igazalmas üldözések hosszú sorával találkozunk. A nagyszerű detektív-dramát még csütörtökön mutatja be az Apolló-színház.

* Kiváló ujdonságok Kerpel kölcsön-könyvtárában és zeneműkölcsönzőjében. 139

Pergő-tűzben Avocourt előtt.

(„Erős tűzérési tevékenység.” — Mikor minden pillanatban gránátok hullanak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

Colin Ross, a Vossische Zeitung haditudósítója írja az avocourti harcokról:

— Felkelni, két óra!

Tizen aludtunk a csupasz, óriási kastélyszobában. A tetőig érő ivablakon keresztül, a melyeknek szétfordozó keretei szükségből deszkával vannak befedve, befűtült a szél, végigsepert a kőpadlón s a nyikorgó ajtón keresztül rohant ki a visszahangzó folyósóra.

Megyünk felváltásra a frontra.

Bajtársaim már öltözködnek, lent már nyugelven állnak a lovak.

Lovagunk az éjszakába. Mint valami fehér szalag világít az országút, a sötét hegyek mögött a vasoroszlánok bömölnének. A horizont vilámlik. Folyton erősebb lesz a morgás és mormogás, míg végre örült, rekedt ugatás lesz belőle, mintha két vad bestia öntene egymásra mérgét.

A fedezékekben már élénk az élet. Tátori konyha vörös lángnyelvei világítanak, egy fűrészalom dolgozik szorgalmasan. A tűrés éjjel-nappal üzemben van. Elől az árkok óráként nagymennyiségű deszkát emésztnek fel. A falu tőetőjén keresztül siklik egy muniócs oszlop. Aztán egyszerre megint éjszaka és csend. A fronton egy világítórakéta tör az égbe, egy pillanatra reszketve és határozatlanul megáll, aztán halványuló ténnyel hal el.

A lovak visszariadnak egy kietlen robbanási tölésér elől. Néhány holttest fekszik a szélén. Még nem temették el őket. Ez az utvonali állandóan tűz alatt áll.

Frontunk mögött erdő húzódik: fatörzsek, ágak és galyak nélkül. Lent a völgyben a valamikor zöld mező egész lakete a feltűrt földtől.

Közben néhány űteg most dolgozik azon, hogy a tegnapi károkat kijavítsa, új, erősebb fedezékeket ásson s ágyút még gondosabban rejtse el.

Aránylag nyugalom uralkodik. A franciák csak néhány gyújtógránátot küldenek, amelyek száz méterrel az űteg előtt robbannak. Utólagos láng csap fel, vörös, kormos, mint a petróleumé. A tüzérek nyugodtan dolgoznak tovább.

Dél felé erősebb lesz a tüzelés. Gyors egymásutánban követik egymást a robbantások, míg végre egyetlenegy nagy robbanásban egyesülnek. Délután három órakor a közel harcoló űtegtől — amely csak néhány lépésre van a gyalogsági állástól — az a telefonjelentés érkezik, hogy egyik fedezékük beomlott. De mire néhány emberrel oda érkezem, már maguk segítettek magukon. Az űtegnak nem történt semmi baja, csak egy előre tolt ágyuról, amely erős tűzben feküdt, nem érkezik hír. A telefon szét van löve.

Az odavezető futóárok már részben el van temetve. A tüzelés ismét erősebb. Ha csak néhány nehéz-gránát érkezik, akkor kevés gyakorlattal megállapíthatja az ember repülőpályáját s aszerint igazodhat. De itt nagyon sok repül. Jobbra, balra, elől, hátul. És a levegő tele van sirással és jajgatással.

Ssssz... Ez egész közel fog lecsapni. Egyenest a futóárokban. Jobbra egy kisebb árok vezet el. Egy instinktiv ugrás és gugo-

lás. A robbanást már csak akkor hallok, mikor a föld már eltemet. Az első pillanatban csendes megnyugvás, de csakhamar újra átvesszi birodalmát az életösszön. Kicsit magamat, még mielőtt a földtömeg megfojt. Könnyebben megy, mint gondoltam volna. Messze körben még hullanak az utolsó föld és gránátdarabkák, mint távol galoppozó lovak patkói. Három lépéssel arrább a tölésér. Az árok közepén. A föld mélyen felszaggatva és felégetve. És a kráter felett alacsonyan és mérgesen terjengenek a gázok.

A közelben nyögés. Ott fekszik a legelső zászlóalj készleté. Egy ember félig el van temetve. Két bajtárs próbálja őt kezeinél fogva kibuzni. „Asókat ide”. Némán és gyorsan dolgoznak. Az agyag szivós és ragadós, mint az enyv. Ssssz... Hala isten, ez elröpült felettünk. „Most gyorsan a tárnaba vele”. A sebesült, mint valami élettelen test fekszik a többi karjaiban.

„Az ágyu”. Keresztülzaladok az árkon. Ágyu nem áll többé ott. Vad összevisszaság azon a helyen, ahol állt. A vaslapok, amelyekkel be volt fedve, össze-vissza hajlítva. De a tárnajtó még ott áll. Kiszakított az ajtót, mindannyian életben vannak még.

Nehéz dübörgés. Az ajtó becsapódik. „Cigaretta elóttani, nem szabad világosságot csinálni”. A levegő nehéz és ehasznált. Tíz ember szorult itt össze.

Nem tudom tovább itt kitartani. Inkább kint a veszedelemben, mint bent a sötét éjszakában, ahol a lélelem tojtogatólag mászik egyik emberről a másikra. Előre a megfigyelőkhöz. Hisz most már mindegy, hisz elől ép úgy pusztít a halál, mint hátul. Már is hallok robbanásokat. Az érzékek már nem reagálnak rájuk. Itt egy, két három, négy volttrier az árokban s telettük tojtogatólag és bontolag a gáz. A halál tengere... Nem, a szívnek nem szabad ham, orábban dobogni, nem szabad, hogy a lélelem legyen ur felettünk. Most versenyt futok a halállal. Ugratok egyik töléséről a másikba, az egyetlen fedezékbe. Most hirtelen megint egy tárnajtóra akadok. A tárna hosszú és két kijárat van. Egy század gyalogság ül benne, de a levegő jó, mert légvonalat járja át a földalatti helyiséget. Van vizük is s én kiöblíthetem számát, amelyet már még mindig a gránátok tüstje.

Amint a tüzelés egy kicsit enyhül, még az utolsó darabka utat is megteszem. A lövés-árok félig el van temetve, de az emberek helyükön állanak. A gépfegyvert tüzelésre állítják be, a századparancsnok végig siet az árkon, de a franciák nem jönnek. Talán attól tart, hogy mi támadunk. „Erős tűzérési tevékenység” — olvassák másnap a hivatalos jelentésben a napirendre térnek felette.

Már késő lehet. A fák között vöröslik az ég, a nap hanyatlak. Itt-ott még keresztül-huz egy-egy gránát az égen. A hirtelen nyugalom mint balzsam öleli körül a szívet. Ismét hallja az ember a saját lépését s a levelek zúgását. És a szétlőtt fák között egy madár dalol. Fehéren és hegyesen állanak az agyonlőtt fatörzsek csontjai. A föld fel van dülva és szét van taposva. De itt, itt féltéken és aggodva valami zöld tör elő. Fialat, gyenge élet, halál és pusztítás közepette. Hisz tavasz van... Tavasz?

Német tőke utja Magyarországon át.

(Szervezkedés a béke idejére.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, március 29.

A börzén tegnap már egy kis reakció jelentkezett a folytonos hausse-mozgalom után. Ez a visszaesés igen természetes volt, mert nap-nap mellett minden ok nélkül olyan mértékben emelkednek a kurzusok, hogy ez már komoly aggodalmat keltett.

Egyáltalán nem lehet szó arról, hogy számottevő és végleges visszaesés állott volna be, mégis figyelemreméltó, hogy az állandó és érthetetlen árfelhajtás, habár csak időlegesen is, megállott és az abszurd ártolyamok kicsit visszahajlanak a rendes felé. Természetes, hogy nagy feltűnést keltett a börzén is ez a jelenség és bár nem tulajdonítanak különösebb jelentőséget, mégis gondolkodóba estek lőltte. A baj az, hogy kontremín egyáltalán nincs és így tulajdonképpen csak arról van szó, hogy a folytonos kereslet mikor szűnik meg, illetve mikor csökken?

A börzén a másik téma az az egyre gyarapodó érdeklődés, amellyel a német tőke fordul a magyarországi pénzpiachoz s amellyel rajtuk keresztül keresi az utat a Balkán felé. Az ügynökök, utazók, bankemberek egész raja vándorol keresztül a mi testünkön és szerzi meg az összeköttetéseket a német tőke és a német ipar számára. Ep a napokban alakult meg Berlinben egy új Levante-egyesület és azok, akik tőlünk a Balkánon járnak, egyfajta tevékeny megállapítják, hogy a németek mindenhol otthon vannak, mindent lefoglalnak és a legnagyobb körültekintéssel és előrelátással gondoskodtak arról, hogy gazdasági érdekeik esorbát ne szenvedjenek. Közvetlenül Magyarországon eddig még nem történt semmiféle különös terjeszkedés, de bizonyos az, hogy egy sereg új vállalat fog létesülni nálunk s egyenmely penzintézet már most is tart attól, hogy a német tőke befolyásolai fogja az ő cirkulusait és igyekeznek inkább maguk összeköttetést létesíteni, ahol csak lehet, persze a német tőkével, semmogy utólag legyenek kénytelenek megengedni a német imperializmus térhódítását.

Foglalkoznak azszal az érdekes helyzettel is, amibe a középbankok kerültek a háboru alatt. Emlékezetes, hogy a háboru előtti krízis jelentékenyen csökkentette a középbankok számát. A szorosan vett középbankok és takarékpénztárak általában jól uszták meg a háborut, de annál nagyobb probléma elé fogtak kerülni a háboru után, amikor csak a nagytőke fog érvényesülni és a nagy pénzösség folytán csak hatalmas stilusu alapításokra és vállalkozásokra lesz szükség. Kétségtelen, hogy a dolgok rendje fog valamelyes megoldást teremteni, egyelőre azonban ezek a középbankok nagyon rezerváltak és igyekeznek megőrizni a maguk klientéláját és erőt gyűjteni a jövőre.

A gabonapiacn halotti csend, ezután üzlet egyáltalán nincs és tulajdonképpen csak takarmányneműekben van kínálat, de kérés ezekben az értékekben sem igen jön létre. Minden üzlet a Haditerményé, a mely egyre jobban és jobban terjeszkedik és amely most már tíz házban székel és amelynek kilenc osztálytőke van, akik együtt is csak éjtélig bírják feldolgozni a postát. A Haditermény kétségkívül nagyon megerősödött, különösen azért,

mert a balkán importot csak az ő közvetítésével lehetett lebonyolítani ezen a téren szép eredményeket ért el. Persze a gabonakereskedelem most már igazán a méltó és a mi gabonakereskedőink irigykedve olvassák, hogy Berlinben és Németországban már toglalkoznak a szabad kereskedelem visszaállításának kérdésével.

A Duna forgalma.

(Husz uszály, ezerháromszáz vagon gabonával halad át naponta a Vaskapun.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Temesvár, március 29.

A kedvező időjárás folytán a dunai hajósás rendkívül élénk. A kikötők a Közép-Dunán és Felső-Dunán ugyan legelőször üresek, ez azonban csak annak a következménye, hogy a hajók nem állnak napokig a kikötőben, hanem azonnal folytatják útjaikat és késedelem nélkül cserélik vontatmányaikat. A hajóvállalatok a legnagyobb erőfeszítéssel dolgoznak a mostani nagy feladatok érdekében.

A Duna egyes szakaszai közül természetesen az aldunai és az Újvidék—Orsova közötti szakaszok a legforgalmasabbak, mivel ezeken folyóvíz útja a Romániából és Bulgáriából telfelé és Németországból és a monarchiából letelé irányuló óriási méretű gabonamű- és hadiszerep-forgalmat. Bulgáriában és Romániában a legnagyobb simasággal rakodnak be a hajók és a román hatóságok igen előzékeny magatartását tanúsítanak hajósaikkal szemben. Szinte esodálatos az a teljesítmény, amelyet a hajózási vállalatok gőzösei a Vaskapun és szunatagokban végeznek.

A háború előtt a Vaskapun naponta maximuman nyolc tonna uszályt lehetett felhozni. Új teljesítmény mellett, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy a Vaskapun dolgozó drótnagyot a szerbek elvitték és azt meg minden igyekezet ellenére se lehetett eddig a románoktól visszaszerezni, teljesen lehetetlen lett volna az utóbbi telfelé irányuló több százezer vagonos aldunai forgalom lebonyolítása.

A Vaskapu forgalmának emelése tárgyában Budapesten az érdekelt hajózási vállalatok és hadvezetőségek kiküldöttjei között hosszabb beható tárgyalások folytak. Évtizedes hajózási szabályok és szokások felülggészítésével a hajók és a hajós személyzetek legnagyobb mérvű igénybevételével lassan sikerült a Vaskapu forgalmát napi husz tonna uszályra fokozni. Ezenformán ma naponta 1000—1800 vagon gabonamű jön át a Vaskapun. Hasonló energiával küzdöttek meg a szunatagok nehézségeivel is, úgy, hogy most már a forgalom lebonyolítása sohasem hit mértékben biztosítva van.

SPORT.

+ Mezei futóverseny Az Aradi Torna Egyesület április hó 9-án vasárnap délután 4 órakor — a M. A. Sz. megbízásából — a versenyt megelőzőleg közölteendő helyen rendezte Délmagyarországi kerületi 8 kilométeres mezei hadi-bajnoki futóversenyét. Nevezési határidő 1916. április hó 5. esti 6 óra. A nevezések Erdélyi Ferenc ATE utkara Arad 2. posta főnökség címére küldendők egyenként 2 korona nevezési díjjal.

Jaures és Jzwolsky.

— Páris a háború huszadik hónapjában. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 29

S'emmetz, a háború híres szociológusa, aki hosszabb párisi tartózkodás után nemrég tért vissza Hollandiába, Franciaországnak a háború huszadik hónapjában való állapotáról a következő érdek s kijelentéseket tette egy újságíró előtt:

— Az utóbbi husz évben az volt Franciaországban az intellektuális mérleke, hogy mennyiben bírt valaki elszakadni hazájától és hogy mennyiben tudott internacionális elveivel tetszelegni. A háború folyamán e tendencia változása olyan gyors volt, hogy a szemlélő szinte kételkedik őszinteségében. Jean Ruchapin a huszonegyedik párisi nemzeti meetingen ezt mondta, hogy minden intellektuálnak legalább is azzal kell hálát mutatni a harciéren küzdő katonák iránt, hogy a front mögött megváltoztassa eddigi hazafiatlan magatartását és a hazaszeretet uradódását érdesse.

— A háború folyamán kissé elhidegült a franciáknak az elzász-lotharingiaiak iránt érzett szerelete. Sokan azt állítják, hogy ennek az az oka, mert Elzász-Lotharingia már tul sok francia vérbe került és e tartomány lakossága nem tanúsít val mi nagy vonzalmat Franciaország iránt. E kijózanodás ellen hiába küzdenek a Párisban élő elzásziak és hiába tart Florent Chatter nevű elzászi író minden héten előadást arról, hogy mennyire szeretik szűkebb honfitársai a franciákat.

— Lélektani szempontból érdekes, hogy mit játszanak most a francia színházakban. Az Odeonban, Páris egyik legelőkelőbb színházában a Kém című darab megy. A Vaudevilleben a'Annunzio egyik darabját játsszák. A Porte Saint Martinban minden este Karelin Anna kerül színpadra, a Theatre Antonieban, pedig egy egészen ismeretlen orosz író drámáját játsszák. A Ohateletben egy kis francia leány hősiessége című oroszakaratu tendenciával megírt darab járja, a mely annyira durva, hogy a közönség egy része tünetni szokott ellene. A Gymnaseben Két elzászi című háborús darab vonzza a közönséget.

— Franciaország még sohasem hízelgett annyira a külföldieknek, mint most. Még a kis embereket is ünneplik, ha csak egyetlen jó szót emelnek Franciaországért. A múlt héten Párisba érkezett Jean Vacareco, Helén nevű híres leányával és ez alkalommal a párisi lapok mint az entente-barát Románia kiváló személyiségeit üdvözölték őket. Argyroeo görög újságíró, aki egy francia lapban entente-barát cikket írt, hálából megválasztották a francia hírlapírók egyesületének tiszteletbeli tagjává.

— A francia szocialisták és anarchisták a háború folyamán szegre akasztották lorradalmi elveiket. A szindikalisták vezére előadást tartott a minap a francia vállalkozók egyesületében arról, hogy a szindikalisták a háború után sem folytatják lorradalmi tevékenységüket és jó egyetértésben akarnak élni a munkaadókkal. Kropotkin, Malato és Grave anarchisták kiáltványt bocsátottak ki, amelyben felhívják a munkásságot, hogy tartózkodjanak a háborúellenes tevékenységtől. Vannak azonban szocialisták, akik nem adtak fel régi elveiket. Ezek közé tartozik a francia állampolgárrá lett orosz szocialista, Rapoport, aki könyvet adott ki Jauresról. Ebben elmondja, hogy az utolsó napon, mielőtt Jaures meggyilkolták, együtt volt vele a parlamentben. Jaures Izvozszi orosz nagykövet látára azt mondta, hogy ez az ember a legnagyobb gonosztevő, mert háboruba kényszerítette Franciaországot és ezért minden eszközt meg kell ragadni, hogy megakadályozzák a munkáját.

— A francia állapotokra jellemzők még a következő kisebb hírek: A luvardij emelése ebben az esztendőben két és fél millió frankkal többet emésztett fel, mint a háború előtti években. A háború alatt a zálogházak forgalma ötször akkora, mint a háború előtt volt. A párisi lapok minden nap tele vannak az adatszítások emeléséről szóló közleményekkel. Párisban egy új Bonnot-banda garázdaalkodik, a melynek főnökét, Courdaant és Fescaderet a minap letartóztatták.

Botrány

a szegedi Vörös Kereszt közgyűlésén

(Lemondott az egész tisztikar.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, március 29.

Az itteni Vörös Kereszt Egylet vasárnapi közgyűlését igen kínos incidensek zavarták meg. Ezek elseje az volt, hogy Gerliczy Félix báró főmegbízott helyettes kijelentette, hogy a zárószámadásokat nem vesszi tudomásul és a felmentvényt mindaddig nem hajlandó megadni, amíg több hibás tételre nézve nem kap megfelelő magyarázatot. A pénztáros megnyugtatta a felzólalót, mire felolvasták Pálffy József árvaszéki elnöknek a levelét, amelyben tiltakozik az ellen, hogy nevét a zárószámadás alá írták, mint számvizsgálót, mivel ő a számadásokat sohasem látta és szokását felkötéséget vállal. Az eljárást egyébként minisztériumnak nevesi. Majd felolvasták a tisztikar lemondó levelét, amelyben — hivatalosan — az

egyesület kebelében dúló viszályra — a válaszmány rendelkezésére bocsátják tisztségeiket. Dr. Somogyi Szilveszter polgármesternek minden ékeszólására szüksége volt, hogy a tisztikart maradásra bírja. Végül azonban mégis összeveszett az elnökség és a tisztikar és így az ülés végén Veress Károly ny. bíró egyedül maradt az elnöki székben, mert a tisztikar ott hagyta. Az elnöknek lovag Worzakowszky Károlyné társelnökkel is volt egy kis incidense, akit teljesen kirekesztett az egylet vezetéséből. A társelnöknek szemére lobbantotta az elnöknek önkénykedését és azt, hogy mindent a saját belátása szerint tesz és senkit sem enged dolgozni. Az elnök végre is megvonta a szót a társelnöknőtől, amit ez persze nem hagyott annyiban. A városban hetek óta perlekednek a Vörös Kereszt Egylet ügyeit és helytelenítik az elnök eljárását. Kun Béla ország képviselő, egyesületi megbízott egyébként már informálta Csekolics Endre grótot, a szegedi Vörös Kereszt ügyeinek állásáról.

Német-bolgár-román gazdasági megegyezés.

(Az új gabonaszállítások kompenzációi. — A négyesszövetségnek kellemetlen Románia és Bulgária jó viszonya.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, március 29.

A „Journal Des Balkans” jelenti: Hosszas tárgyalások után Nemetszág elfogadta a román kormány azon tetteit, amelyeket a legutóbb megkötött terményadasi szerződésnek a kompenzációkat illetőleg előterjesztett.

A kompenzációk a következők: 1. Nemetszág megkötötte azon 38 új mozdonyt, amelyet Románia meg a háború előtt megrendelt, s amelyet Nemetszág visszatartott, valamint azt a 21 mozdonyt, amelyet javításra küldtek Nemetszágba. 2. Nemetszág megkötötte a vasutait több vagon gyogyszert, Ausztria és Magyarország pedig hozzájárul ahhoz, hogy a Svájcban vasutait 60 vagon gyogyszert átszállíthassak. 3. Mintegy 150 millió értékű olyan árut szállítanak Romániába, a melyekre az országnak szüksége van.

Felviteli megállapodás Bulgária és Románia között.

Bukarest. Hetekkel ezelőtt egy ízben már szóba került a lapok hasábjain, hogy Bratianu román és Radoslavov bolgár miniszterelnökök bolgár területen találkoztak. A bukaresti lapok közlése szerint a Novoje Vremja most azt írja, hogy a két miniszterelnök az elmúlt napokban ismételtén találkoztak egymással. Ez a találkozás is bolgár területen történt. Bratianu és Radoslavov nemcsak gazdasági, hanem politikai kérdések fölött is tanácskoztak és minden tekintetben sikerült egymással megállapodniuk.

A Novoje Vremja azt hiszi, hogy ezen találkozás óta Románia és Bulgária viszonya felette szívelyessé lett, ami a négyesszövetségre nagyon kellemetlenül válhatik.

Milyen ma a bolgár-román viszony.

Bukarest. A bolgár lapok nagyjában a következő képet festik Románia és Bulgária viszonyáról:

Az entente szolgálatában álló romániai lapok egyrésze rendszeresen és szenvedélyesen terjeszt Bulgáriát illető hazug híreket, melyekben egyrészt Bulgária katonai erejét becsümelik, másrészt Romániában akarnak bolgárellenes hangulatot kelteni. A román konzervatív-part lapjai eme csunya hazugságok ellen foglalnak állást s mindama kísérleteket elítélik, melyek a bolgár-román viszony rosszabbítását célozzák.

A kormánypárt sajtója eme kérdésben tartózkodó álláspontot foglal el és noi az egyik, hol a másik párt felé hajladozik.

Románia földrajzi fekvésénél fogva ma oly helyzetben van a központi hatalmakkal szemben, mint Görögország Szaloniki megerősítése előtt az entente-vel szemben.

Bratianu kormánya komoly katonai előkészületeket fogantatott Románia nyugati és déli határain. Eme eljárás oka vagy Románia semlegességének adott esetben való legyveres megvédése, vagy ama szándék, hogy Románia a négyesszövetség mellett lépjen akcióba az esetben, hogyha ez utóbbi hadiszerecsénye ismét telvirulna. A jelenlegi harctéri helyzet mellett azonban egyszerűen hiba ilyen átom megvalósulását várni. Románia vezető köreit jó szándék vezérli. Egyes román körök arra irányuló törekvése, hogy a Bulgáriával szemben való viszonyt megromsítsák, eredménytelen fog maradni, miután a román nép belátta, hogy a két ország között semminemű érdekelletét sincs.

Sem gazdasági, sem más téren nem vagyunk Románia riválisai. Ami a megnagyobbodott Bulgáriától való félelmet illeti, ez egyenesen gyerekes. Békeszerető népünk sohasem törekedett néki idegen területekre s a jövőben sem fogja ezt tenni. Másrésztől ép egy megnagyobbodott és megerősödött Bulgária képezné Románia függetlenségének s megnagyobbodásának legjobb biztosítékát.

Románia eltiltotta a keleti szállításokat.

Bukarest. Konstanzból jelentik a bukaresti lapoknak: A pénzügyminiszter táviratiilag rendeletet küldött az itteni vámhatóságnak és megtiltotta a terményeknek vizen való szállítását, minek következtében a hajók rakodását felüggesztették. Hasonlóképp azt is megtiltották, hogy a terménnyel megrakott hajók elhagyják a kikötőt.

A miniszter ezen intézkedése a beviteli bizottság intervenciójára történt, amely kérte, hogy kompenzációul olyan keleti terményeket szállítsanak, amelyeknek az országban nagy hiányát érzik.

A petrolumot és a szeszt szállíthatják.

A vasárnapi munkaszünet betartása. Grein Nándor főkapitány hirdményben közli, hogy az utóbbi időben tett tapasztalata szerint az iparosok és kereskedők a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelkezést nem tartják be, illetve az üzleteket és műhelyeket a kötelező zárórán túl nyitva tartják és tiltott ipari munkát, illetve kereskedelmi árusítást végeznek. Újólaj figyelmezteti tehát az összes helybeli iparosokat és kereskedőket, hogy a kereskedelmi miniszter rendelete értelmében a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó intézkedések február hó 5-étől ismét hatályba léptek, minek folytán a vasárnapi munkaszünet tekintetében a háború előtti állapot állt helyre. Mindazok az iparosok és kereskedők tehát, akik a munkaszünet rendelkezéseit be nem tartják, 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtandók és az eljárás tekintetében minden esetben a teljes szigorral járni fog.

Nem szigorítják a németek a tengeralfatti háborút.

(Angol tiotta az Északi tengeren.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin, március 29.

Berlin. A birodalmi gyűlés gazdasági bizottságában ma folytaták a tegnapi tanácskozásokat. Az ülésen Bethmann-Hollweg kancellár is megjelent. Ugy hírlik, hogy a tegnapi és mai tárgyalások eredménye az, hogy az összes, a tengeralfatti háborút folytatására és intenzívebbé tételére irányuló javaslatokat visszavonják és nemcsak a bizottságban, hanem a plénum előtt sem tárgyalják.

Rotterdam. A Bergenbe érkezett Jupiter gőzös azt jelenti, hogy az Északi tengeren több hatalmas egységből álló angol flottát láttak. Később tengeralfattiakat is láttak, de ezeknek nemzetiségüket nem sikerült megállapítani.

Ymuden. Egy ideérkezett halászgőzös jelenti, hogy 27-én reggel az Északi tengeren a Medusa háromkéményes torpedóromboló láttak. A hajó oldala be volt horpadva, fedélzetén törmelékek voltak, hátsó része pedig süllyedőben volt. A hajó szikratávirója épségben maradt. A fedélzetén találtak négy torpedósövet, melyek közül kettő már ki volt löve. A legénység a hajót már elhagyta.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: Az angol admirális egy nyilatkozatot bocsátott ki, melyben a következőkre figyelmezteti szövetségeseit és a semleges államok kormányait: A háborúban eddig hat német bronz torpedó halásztak ki a tengerből. A torpedók sértetlen állapotban voltak. A Tubantia egyik mentőcsónakjában talált bronz darab egy bronz torpedó légkamrájának alkatrésze. Az angol és a francia torpedó lövedékek semminő alkatrésze sincsen bronzból készítvé, és azoknak méretei sem felelnek meg a Tubantia mentőcsónakjában talált bronz alkatrész méreteinek. Megállapítható az is, hogy a németek egyetlen eset kivételével mindig bronz torpedót használtak. Az admirális figyelmeztetéseire hivatalos német helyről megjegyzi, hogy minéllyt a megtalált fémalkatrészt bemutatják, azt vizsgálat tárgyává tessék. A vizsgálat befejezéséig ítélet nem mondható. A német vezérkar főnöke különben megállapította, hogy német tengeralfatti járó nem lőtt a Tubantiára.

Amsterdam. A Timesnek a következőket jelentik a Greit elűzéséről: A Greit hatalmas gőzös volt. Norvég lobogóval hajózott. Utközben az Alcantara feltartóztatta és csónakot küldött át a hajó megvizsgálására. Időközben a hajóról eltávolították alépítményeit és ekkor a Greit megmutatta igazi jellegét, majd megpróbált ágyúval az Alcantarára, mely a lövéseket azonnal viszonzta. Gránátjai végigsepertek a Greit fedélzetén. A Greit torpedó lövése során azonban megtalálta az Alcantarát. Csakhamar ideérkezett az Andes angol legőzőkáló. A Greit erre is tüzelt. Mire a harmadik nagy angol cirkáló megjelent, a német már süllyedőben volt.

H I R E K.

Szalonikiból elszállítják
a francia csapatokat.

— Ostromállapot Irországban. —

Távirati tudósítás.

Genf—Hága, március 29.

Kopenhága. Dublinban és a környékén kisebb kikötővárosoknál munkászavargások voltak. A munkásság és katonaság közt utcai harcok folytak le. Az ostromállapotot kihírdették. Az ír csapatokat Angliába vitték és helyükbe angol ezredet hoztak, akiket Dublinban a lakosság ellenszenvvel fogadott. A kikötőkben a munka teljesen szünetel.

Hága. A Daily Telegraph szerint az angol kormány Simon körül csoportosuló liberális kisebbséget biztosította arról, hogy nem fogják átérni az általános védkötelezettségre.

Rotterdam. Hollandia és Anglia között a táviró összeköttetés megszakadt. A kábelt valószínűleg elvágták.

Páris. Francia hivatalos jelentés: Az Avocourt és Bethincourt elleni heves ágyuzások ismét kiújultak. Hauscourt és Malancourt ellen a németek gyalogtámadásokat intéztek, melyeket tüzérésünk visszavert. A németek nagy veszteségeket szenvedtek. A Masstól keletre az ellenség második vonalunkat ágyuzza.

Genf. A délfraancia kikötőket április 6 ig elzárták, még pedig a Szalonikiból visszavont francia csapatok megérkezése miatt.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti Csernoviczből: Az oroszok kedden a besszarábiai harcokban támadásokat megismélték. Több sorban támadtak. Tüzérésünk heves pergő-tűzzel elzárta az előnyomuló kömegek visszavonulási útját, mire nyugodtan állásaikban maradt csapataink gépfegyver és puskatűzzel az összes támadást oszlopokat megsemmisítették. Hét óra után az összes támadások meg voltak húsítva. Az orosz veszteségek óriásiak, a miénk jelentéktelenek.

Berlin. A Lokalanzeiger jól értesült helyről azt a felvilágosítást nyerte, hogy azok a hírek, miszerint a berlini brazilai követ eltávoznai készülné, hogy továbbá a brazilai német hajókat letoglalták, teljesen alaptalanok.

Lugano. A Secolo jelenti Athénből: Angol hadihajók Patraszban matrózokat tettek partra, akik egy osztrák schooner és egy német mentőhajó kapitányát letartóztatták. Patrasz utcáin a közönség megakadályozta egy német mechanikus letartóztatását. Epiruszban angol matrózok két hajót el akartak vinni. A kikötő ütegei tü-

zelnél kezdtek, mire a hajókat visszahozni kényszerültek. A franciák Sudában és Kaneában matrózosztagokat tettek partra, amelyek ott is maradtak. Athénben óriási az izgalom.

Lugano. Az Idea Nazionale jelenti: Mercier és a belga kormány között tárgyalások folynak, amelyeknek célja, hogy Mercier székhelyét Mechelnből Havreba helyezze át.

— **A görög trónörökös útja.** Athénből jelentik: György trónörökös a legközelebb Szófiába és Konstantinápolyba utazik, hogy a két uralkodónak Konstantin király sajátkezü levelét átadja.

— **Kitüntetés.** Amíg Manó hadnagyot, aki az olasz fronton teljesít katonai szolgálatot, a király az ellenség előtt tanúsított vitézsége elismeréséül a signum laudis-sal tüntette ki. Amíg József aradi szállítónak immár a második harotéren levő fia részesül kitüntetésben.

— **Az alkalmatlanság igazolása.** A honvédelmi miniszter legutóbb kiadott 4100—916. számú rendeletében igen érdekes intézkedést léptet életbe arra nézve, hogy minden polgári személy köteles igazolni, hogy népfelkelési szemlén megjelent. A rendelet kapcsolatos a galíciai és bukovinai illetőségű hadkötelesek népfelkelői szemléjének elrendelésével, s többek között ezeket mondja: A galíciaiak nyilvános helyen (piacon), vasuti állomáson felszólítandók, hogy azt, vajjon a szemle és különösen a pótszemle kötelezettségüknek eleget tettek-e, igazolják. Ezen ellenőrzés gyakorlása a szemleköteles korban levő valamennyi magyar honos egyénre is kiterjesztendő, s az ellenőrzés szigorú foganatosításával az összes csendőrkörületi parancsnokságokat is megbiztam. A rendelet kibocsátása folytán mindenki helyesen teszi tehát, ha népfelkelői igazolványi lapját állandóan magánál hordja, hogy szükség esetén magát igazolhassa.

— **Eszakepirusz annektálása.** Bécsből jelentik: Hivatalosan bejelentették, hogy Görögország közigazgatásilag bekebelezte eszakepiruszt. Görögország északi határa ezzel az Adriánál alig negyven kilométernyire van Valonától.

— **Roosewelt háborút akar.** Berlinből jelentik: A Lokal Anzeiger jelenti: Roosewelt a legutóbbi vadászatról Newyorkba visszatérve kijelentette, hogy az elnökségre a jelöltséget csupán az esetben fogadja el, ha Amerika hajlandó lesz hősiesség magatartására.

— **Mit szabad ültetni a lövészárkok környékén.** Varjassy Lajos polgármester a temesvári katonai parancsnokság átirata alapján közhírré teszi, hogy a polgári lakosság a katonaság által létesített lövészárkok körül a támpontok előtt (az akadályok mögött) csak burgonyát, törpe babot és gyalogbabot, az akadályok előtt pedig 500 méternyi távolságban, a támpontok mögött és között alacsony növényeket, mint árpát, búzát, zabot, rozsot, 500 méter távolságban és azon túl pedig magas növényeket, mint komló és kukoricát is ültethet.

— **Aradról kiszállított zsir.** Arad város rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a kormánytól felhatalmazást kér a zsir rekvirálására. Aradon már hónapok óta sok a panasz amiatt, hogy zairnak nem vagyunk bővében. A hentesek ismételten jártak a polgármesternél és elkeseredtek, hogy a hat és hét koronás maximális husarak mellett nem tudnak megélni, ráfizetnek a henteskedésre, zsirt se érdemes árulni (összel egyenesen a város nyakába akarták varrni drága pénzen a zsirkészleteiket). Varjassy Lajos polgármester milderre való tekintettel már régen határozatot is hozott, amelyben megtiltotta a zsir kiszállítását Aradról. A tilalmat azonban nem nagyon respektálják. Posta és vasut csak miniszteri tilalomra szünteti be valamely élelmiszeikk kiszállítását, miután pedig a zsirra ilyen tilalom nincsen, ezt vigan szállítják. A város támogatását mindig igénybevevő hentesek közt pedig van, aki nem sokat törődik azzal, hogy a polgármester mit rendelt, milyen rekvirálási jogot kért, csak hogy zsirt tudjon biztosítani Arad lakosságának. Tegnap is közel egy métermázsa zsirt szállított ki Aradról Brádra az egyik hentesmester. A rendőrség a szállítást nem akadályozta meg, miután Green Nándor főkapitány nézete szerint erre jogos alapja nincsen. A zsir kiszállítását konstatáló detektív azonban jelentést tett az esetről és a rendőrség egyelőre annak megállapítására, hogy maximális áron történt-e a zsir eladása, megindította a további eljárást.

— **Halálozások.** Dr. szépsi Sötér Elekné, született Bettelheim Jolán cs. és kir. törzsorvos neje e hó 24-én Kassán egyik helyőrségi kórházban ápolás közben szerzett betegség folytán meghalt. A humanitárius munkálkodás közben elhunyt uriaszonyban Bettelheim Imre és Bettelheim György nővérüket gyászolják. — Ozv. Szeder Jánosné, született Voltz Anna ma reggel nyolcvan éves korában meghalt. Temetése holnap, esütőtökön délután négy órakor lesz a felső temető halottas oszrnokából.

— **Ítélet a szófiaikémkedési perben.** Budapestről jelentik: A Pester Lloyd jelenti Szófiából: Tizenkét napi tárgyalás után a bíróság tegnap ítéletet mondott a nagy kémkedési perben. Selenogorow, Sacharow, Siljanow és Prutkin vádlottakat életfogytiglani telyházra és politikai jogaik elvesztésére ítélték. Spizereszkyt és Zwetkowitzt felmentették.

— **A hadiárvának.** Weisz Mór Pankotáról 100 koronát és Magyar Sámuel dr. 20 koronát adományozott az aradi hadiárvának, Adler Imre dr. ravatalára szánt koszorú megváltása gyanánt. Az összeget az Arad városi árvaszék rendelkezési helyére juttatta.

— **Meghalt az öngyilkos diák.** Az Aradi Közlöny mai száma jelentette, hogy tegnap délután a vár sétányában öngyilkossági szándékból fűbe lőtte magát V. C. első osztályú kereskedelmi iskolai tanuló. Az öngyilkos fiatal embert a kórházba szállították, ahol még tegnap éjjel előtt meghalt. Hogy a fiatal diák miért követte el végzetes tettet, még most sem tudják. Ideges, érzékeny, egzaltált természetű volt s barátainak sokszor panaszkodott, hogy megunta az életét, melytől nem vár semmit. A fiatal ember apja városi gépész volt, aki négy év előtt szintén tragikus körülmények között hunyt el. Elméje megszarodott és hosszú kínos szenvedés után meghalt.

— **Magyarok védelme Portugáliában.** Budapestről jelentik: Az osztrák és a magyar alattvalók érdekeinek védelmét Portugáliában a liszaboni spanyol követ vette át.

— Fertőző betegvizsgálás az iskolában. (Panaszos levél.) Tekintetes Szerkesztő ur! A háborús idők az iskolázásban is sajnálatos állapotokat teremtettek s a gondos, rendszeres munkásságot szinte lehetetlenné tették. Mindazonáltal az iskolákra felügyelő hatóságok — és ideig legalább arra törekedtek, hogy ha a didaktikus oktatás a maga teljességében keresztül nem is vihető: a gyermekek testi fejlődését és az egészségi viszonyokat semmi ne zavarja. Amiről azonban most értesültem, megdöbbenéssel tölt el. Három gyermekem jár a Kazinczy-utcai polgári iskolába. Az egyik fiam a polgári iskola IV-ik osztályának tanulója, a másik a kereskedelmi tanonc iskola növendéke, a harmadik: a kis leányom a polgári leányiskola tornaórára jár a nevezett intézetbe. Tudtommal több mint 1500 gyermek fordul meg naponta ebben az épületben, ahová ma — horribile dictu — a katonai ragályos és fertőző betegségeket vizsgáló állomást helyezték el! Szerkesztő ur! Nem tudom apa-e Ön s átérzi-e azt a rettenetes érzést, amely az én lelkemet eltölti abban a tudatban, hogy gyermekeim egészsége és élete mindennap eshetőségektől és véletleneiktől függ. A fertőzés láthatatlan mikrobái ott leselkednek egy iskola szűk folyosóján, udvarán és tantermeiben — esetleg épen az én végtelen gonddal felnevelt három egészséges gyermekemre. Mert ki biztosít engem arról, hogy a fertőző betegségeket vizsgáló állomás ablakai, melyek oda nyílnak, ahová a tantermek ablakai (az intézet szűk udvarára) nem lesznek-e a gyermekek számára a malár kapui? A gyermek nem tudja óvni magát. Játszái közben mindent megfog: kilincset, kavicsot, szemébe dobott témtárgyat, leül az udvar porába stb. stb. — csaknem bizonyos, hogy ha csak egy eshetőség van a fertőzésre: inticálja magát annyival inkább, mert biztos tudomásom van arról, hogy a vegyvizsgálathoz kirendelt katonák a gyermekek V. C.-ját használják. Kérem a t. Szerkesztő urat, sziveskedjék lapjában helyet adni felszólalásomnak, mely ezer szülő aggodalmát fejezi ki s oda hatni, hogy a fertőző betegségeket vizsgáló állomást a Kazinczy-utcai polgári iskolából elhelyezzék. Tisztelettel Egy apa.

— Házi toivajok. Pár nap előtt két aradi kereskedő, egy férfi divat és egy fűszer és csemege üzlet tulajdonosa feljelentést tett a rendőrségen, hogy két alkalmazottjuk alaposan megkárosította őket. A két segéd az üzletből árukat vittek lakásukra, melyeket aztán innen értékesítettek. Beretz Ferenc rendőrkapitány, a bűnügyi osztály vezetője Rasztig István detektívnek adta ki a dolgot nyomozás céljából. A detektív megállapította, hogy a két kereskedő segéd a Rákóczi-utcában lakik együtt. Több barátjukkal társultak, akik az üzletben kis összegekért sokkal nagyobb értékű árukat kaptak tőlük. Lakásukon is talált a detektív különöztető árukat elrejtve. A detektív előkerítette a bűnsegedeket is, sőt az orgazdák is kézrekerültek. A rendőrség úgy a bűnös segédek, mint társaik és orgazdáik ellen megindította az eljárást.

— A vak katonáknak. Lakatos Izsó, dr-né husz koronát küldött postautalványon az Aradi Közlönyhöz Adler Imre dr. ravatalára azánt koszoru megváltása címén a vak katonák részére. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— Koszorúmegváltás. Ambrus Gy. Lajos gyógyszerész Adler Imre dr. ravatalára szánt koszoru megváltása gyanánt husz koronát adományozott az aradi hadiarváknek. Szecsényi Kázmér ravatalára szánt koszoru megváltása gyanánt tíz koronát a hadbavonultak hátramaradottainak.

— Négy korona egy rántotta — Simonyfalván. Valamikor, természetesen a háboru előtt járta az az anekdota, hogy egyszer észbe jutott valami bomlott agyu mecenásnak és díjat tűzött ki a legnagyobb hazugságra. Az idők változásával egy másfajta mecenásnak kellett támadnia. Ez pályadíjat tűzött ki arra a helyre, ahol legdrágábban lehet élni. Ea is van olyan bolond ötlet, mint a legnagyobb hazugság hazugsága. Rengeteg pályázat érkezett be. Az en'ente országában is hírs ment a különös konkurrenciának és Páris, London, Szentpétervár és Róma mind káldötték a hivatalos árjegyzékait, az összes magyar, német és osztrák városok is ontották a tarifákat. A zsűri szid'a átkozta a gazembert, aki néhány ezer koronájért ilyen rettenő törtetésre bírta a drágábbnál drágább helyeket. Majd megbolondultak a pályázat jurorai a szorításban, végre abban állapodtak meg, hogy a drágaság fokmérőjeül a tojást jelölik ki. A sok ezer árjegyzéket mind átböngészték és azt találták, hogy a pályadíjra jogosan számíthatnak 1) Budapest, ahol egyik előkelő dunaparti kávéházban 3 tojásért 2 korona 40 fillért mérszkednek kérni, 2) Aradmegye, ahol Simonyfalván egy előkelő állami tisztviselő, aki hivatalos szemle után egy ottani korosmába tért be, négy tojásból készült rántottáért és egy darab kenyérért négy koronát fizetett. Fizetett, de egy szót sem mert szólni, mert örült, hogy ezért az árért a korosmáros kiszolgált. A zsűri a díjat egyhangulag ennek a rántottának ítélte oda.

— A hadbavonult katonák hátramaradt családjai részére újabb adomány érkezett a polgármesteri hivatalba: Fábry Sándor dr. 500 korona, Nagy Farkas cég személynete Adler Imre dr. ravatalára szánt koszorúmegváltás címén 100 korona, Fejér Gyula cég személynete 50 korona, Lázár Gyula cég személynete 40 korona, Beretz Ferenc rendőrkapitány perselygyűjtése 153 korona 47 fillér.

— Arverés a vasuton. A MAV. aradi üzletvezetősége közhírré teszi, hogy a vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. táskák, térti és női kalapok, ruha és ruhéművek, botok, nap és esernyők stb. darabonként kis tételekben is Arad állomásunkon április hó 5-én délelőtt 9 órakor történő nyilvános árverezés alkalmával készpénz fizetés mellett eladattak.

— Alkalmi ócsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű fehér vagy színes térti ing darabja 7 korona, egy nyuszór kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweiss harisnya 2.50 kor., gyermek patent és cserna harisnya 1.50 kor.-tól 3 koronáig. Mezőérkez a gyönyörű matróz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy térti vagy női nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer. Nagy Áruhaza. 271

— Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.

LEGUJABB.

Erkezett ójfel 3 óraker.

Páris. A Petite Parisienne jelenté Szalonikiból: Románia ötödik hadtestét Dobrudzsában, a bolgár határon mozgósította.

Páris. A Petit Journal jelenté Koriuból: A Ginette feljegyzett francia hajó egy szerb csapatszálitót kísért. Német tengeralatti elsüllyesztette.

Lugano. A Secolonak jelenté Szalonikiból: A Zeppelin tamadának husz halottja van.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az Agrárbank közgyűlése. Budapest-ről jelentik: A Magyar Agrár- és Járadékbank Részvénytársaság ma délelőtt tartotta XX. évi rendes közgyűlést Bujanovics Sándor főrendiházi tag, elnökhelyettes elnöklete alatt, amelyen 41 részvényes 36.807 részvény képviselőtében volt jelen. Elnök a jegyzőkönyv vezetőjével Fellner Frigyes dr. ügyvezető igazgatót bízta meg, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig báró Orosdy Fülöp és pándi Horváth Zsigmond részvényeseket kérte fel. A közgyűlés a jelentést tudomásul véve, a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta és elhatározta, hogy a 3.503.482 korona 96 fillér tiszta nyereségből 2.400.000 korona, vagyis 7 1/2%, tehát részvényenkint 30 korona osztalék fizetessék ki és az alaptőke 5%-os kamatozásának, valamint a nyereségáthozatnak levonása után fennmaradó 1.586.530 korona 25 fillérnyi összegből — 20%, vagyis 317.310 korona 04 fillér mint alapszabályszerűleg megengedett legmagasabb javadalmazási hányad a tartalékalaphoz csatoltassék, az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára 158.695 korona 02 fillér fordítottassék, a külön tartalékalaphoz 190.000 korona utaltassék át, az intézeti tisztviselők és szolgák nyugdíjalpójának javadalmazására 50.000 korona fordítottassék és az ezután fennmaradó 327.424 korona 90 fillér új számlára vitessék át. A közgyűlés Papp József dr. udvari tanácsos, részvényes indítványára Barta Arnold: elnökhelyettesnek, az igazgatóságnak, az ügyvezető igazgatóknak, a felügyelő-bizottságnak és a tisztikarnak buzgó és sikeres működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A közgyűlést követő igazgatósági ülése Bujanovics Sándor és Barta Arnold elnökhelyettesekké újból megválasztottak. Az ügyvivő igazgatóságba Barta Arnold, Bujanovics Sándor, Enyedy Béni, báró Madarassy-Beck Gyula dr. és Wolfner Tivadar küldettek ki.

— A Ruggyantaárugyár jubiláris közgyűlése. Budapest-ről jelentik: A Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság, amelynek ezelőtt a Marta révén volt kapcsolata Araddal, Rechtenitz Béla alelnök elnöklete alatt ma tartotta rendes évi közgyűlést. Az előterjesztett évi jelentésben utalás történik arra, hogy a vállalat immár huszonöt esztendeje áll fenn, hogy azonban az idők komoly voltára való tekintettel, az illetékes tényezők minden ünnepségtől eltekintettek. Az igazgatóság mégis ezen alkalmából a társaság jóléti alapjaira különös figyelemmel volt és a vállalat nyereségéből 500.000 koronát kibocsított, mely összegből 250.000 koronát a tisztviselő-alap és 250.000 koronát a munkás-alap javára fordított. Székács Antal udvari tanácsos részvényes az üzleti jelentéshez történt hozzászólásában utal arra, hogy a részvényesek a vállalat iennállásának huszonötödik évfordulóját nem hagyhatják elmulni anélkül, hogy az igazgatóságnak és a vezetőknek különösen a gyengélkedése folytán távol levő Marcus elnöknek valamint Rechtenitz vezérigazgatónak és Pikler igazgatónak köszönetüket fejezzék ki azért a rendkívül eredményes munkáért, amelyet az elmúlt huszonöt év alatt végeztek. Rechtenitz alelnök köszönetet mond az elismerés szives szavaiért és válaszában utal a tisztviselők és munkások érdemeire, akik önfeláldozó működésükkel lehetővé tették, hogy a vállalat a nehéz háborus

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amaigamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpádlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek elítárolása, fogak fehérítése és hibás fogak kivételése, valamint gyökerek kivételése. ::

FOGHUZAS. Tízéves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a leghírnevebb fogszpecialisták között az is-tens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a leg-teljesebb mértékben megfelelhessek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

időben is kielégítő eredményeket érjen el. Az igazgatóság javaslatai értelmében az osztalék 33 koronában, vagyis 16 és fél százalékban állapított meg. Az esután megtörtént választások alkalmából az igazgatóságba újból be-választottak az eddigi tagok és pedig: Marcus Hugó, Reichtitz Béla, Fleischl Sándor, Herbst Edgar, Mandl Arnold és Schwarz Félix. A felügyelő-bizottság tagjaivá pedig szintén az eddigi tagok: Joanovics Sándor, Bokor Gusztáv dr., Handler Jónás, Kölber Á. a. os és Szepesi Sándor választottak meg.

= A Magyar Bank balkáni üzlelei. Hír-adtunk arról, hogy a Magyar Bank a Balkánon intenzív tevékenységet fejt ki, hogy régi összeköttetéseit felélessze és új nexusokat létesítsen. A bank törekvései eddig is szép sikerrel jártak és a sok politikai és gazdasági akadály ellenére a nyersanyag-import a had-sereg részére intézményesen biztosítva van. A bank balkáni fiókjai Törökországban és Bul-gáriában egyre jobb eredményt érnek el, különösen a konstantinápolyi fiók s annak szmirnai exozitúrája fejt ki nagy tevékenységet.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Osztóérték, 1916. évi március 30-án:

A. Berlet.

A) Berlet.

Itt először:

Mágnás Miska.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felolvas szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Fájdalomtelt szívvel tudatjuk roko-nainkkal, hogy szeretett nővérünk

Jolán

férj. szépsi Sötér Elek dr.

sz. és kir. törzsorvos neje.

f. hó 24 én Kassán, a cs. és kir. XVII. sz. helyőrségi kórházban ápolás közben szer-zett betegség folytán, az Urban csende-sen elszenderült.

Nyugodjék békében!

Arad, 1916. március hó 28 án.

Bettelheim Imre,
Bettelheim György.

1093

* Az ezen rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Voltz Róza mint mélyenszült test-vér a saját, illetve unokahuga Hermina, valamint az összes rokonság és ismerősök nevében is mélyen megtört szívvel szomo-ruan jelentik a felejtéssel jó testvér, nagynéni és rokon

özv. Szeder Jánosné

szül. VOLTZ ANNA urasszony

f. évi március hó 29-én reggel 7 órakor, életének 80-ik évében rövid szenvedés és a halottl szentségek ájtatos felvétele után, a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi marad-ványait f. hó 30-án d. u. 4 órakor fogtak a felső temető halottas csarnokából a róm. kath. egyház szertartásai szerint az ugyan-ottani temetőben örök nyugalomra helyez-tetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. évi április hó 7-én, d. e. 9 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. 15

Áldás és béke poraira!

Arad, 1916. március 29-én.

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szol-gálat: 738.

Helybeli és vidéki

kiskereskedők,

kantinosok,

piaci árusok

és más

viszontelárusítók

sz. figyelmébe ajánlom, hogy

noteszek, különböző színű

mappa-levélpapírok, fé-

nyes és matt katonai,

valamint brom-levelező-

lapok, páros és virágos

aranyozott levelező-

lapok, olcsó háborus

imakönyvek, cigarettá-

hüvelyek, cigarettá-papírok, írónok, elemi isk. irkák, 100-100-as levélpapírok, vajcsoma-goló papírok, irólottak, tömeglevélpapírok, min-denféle csomagópapi-rok, makulatura, tábori dobozok és ládikák, stb.

papirnagykereskedésében állandóan nagy mennyiség-ben és igen olcsó árakon kaphatók. Vidéki megren-delések is pontosan intéz-tetnek el.

Kerpel Izsó

papirnagykereskedése

Aradon, Andrassy-tér 20.

Telefon 385. szám.

2891

A béke

biztos győzedelmünk után el fog érkezni. — Diadalaink egyik lelkes hirdetője az „Aradi Közlöny.” Április 1., az újévnyegyed beköszöntése

már közel van

amikor is új előfizetés nyílik az „Aradi Közlöny”-re. Az „Aradi Közlöny”-t úgy idehaza, mint az ösz-szes harcatereken nagy előszeretettel olvassák és

mindenki alig várja

Aki a világháborúról, valamint a napi esemé-nyekről állandóan megbízható híreket, pontos tudósításokat és érdekes cikkeket akar olvasni, az

nem késhet soká

és megrendeli az „Aradi Közlöny”-t, mely Magyar-ország legolvasottabb és legelterjedtebb vidéki napilapja. — Tessék mutatványszámot kérni!

1916. március 31., április 1., 2., péntek, szombat, vasárnap HARRY PIEL zseniális alkotása, az

Elektromos ember.

(2000 év múlva.) Fantasztikus korkép 4 részben. Főszereplők: Mizzi Wirth és Ludwig Trautmann.

APOLLO

SZÍNHÁZ.

Két belga ló eladó.

Saját termésű

fűzfavessző

jutányos árban, nagyobb mennyiségben kapható

MANDL ZSIGMOND

cégnél Makón. 628

Gyökerez

RIP. PORTALIS

kifogástalan minőségben kapható

Baró Bohus László örök. gazdaságában, Világoson. 1442

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Hajfestő

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajnast a legszébb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt is lehet mosni, a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szörvestő-Depilator.

Ez kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád gyógyszer-tárban

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Parkok

tervezetére és

diszkertek

műveletére vállalkozik 1868

Jánosi János

nyug. Acsev. kertész Aulich L. utca 7/b.

Aprított tűzifa házhoz szállítva

100 kiló 7 K 20 HÉR

Weitzer János-utca 17.

STERN fűszerüzletben, a Csillaghoz. 1870

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására hozni, Aradon a Lazar Vilmos-utcában (Földes palota) egy a mai kor kiválóinak minden tekintetben megfelelő

cipész-üzletet

nyitottunk,

hol a legmodernebb térti-, női cipőket készítünk. Szakmeretünk arra batorit, hogy a n. é. rendelőinket fényesen kielégíthetjük. 1857.

Cipő felsőrész elkészítése és javítások pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyunk kitűnő tisztelettel

Stefán és Virág.

Valódi rózsa-

burgonya

étkezésre és vetési célokra kapható 641

Kalmár Endréné

Arad, Arpád-tér 5. szám. Városi és megyei telefon 670.

Hirdetmény.

Mintegy

9 hold bükkfaerdő eladó.

Zárt ajánlatok f. évi április 10-éig alulírt hitközséghez intézendők, amely nap déli 1 órakor az ajánlatok felbontása után a legtöbbet ígérőnek fog az erdő eladatni.

Hitközség fentartja magának, hogy esetleg az ajánlatok egyikét sem fogadja el.

Menyháza, 1916. március 27.

1865

Felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai fogolytáborokat, katonai élelmezési raktárakat, ha waggontételenként jó, egészséges

ételburgonyát

és diót méltányos árban, ma- és gyár feladó állomásról, vagy 8 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyancsak vörshagymát, szalonnát és egyéb hűvelyes veteményeket óhajtanak venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeszgyárosok és hízaladók figyelmét arra, hogy jóminőségű szesz és hízaló burgonyát is szállítok és a szállítást személyesen eszközölöm. — Azonkívül értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy minden csütörtökön és pénteken **615 hal** kapható.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöltetnek.

Luttwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 871

A főter legforgalmasabb helyén

Andrassy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

azonnaira

k i a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

Rum — likőr

essentiák és compositiókban

állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

Áruügynökségénél, Arad. Telefon 692.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Róm. kath. Hitközség.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Csinos

barna fiatal asszony, intelligens uriember tisztességes ismeretségét keresi. Leveleket „Tavaszi est” jellegre a kiadóba kér. 1697

ELLÁTÁS.

Tisztek és önkéntes urak kiülő ebédet kaphatnak jutányosan urihánál. Cím a kiadóhivatalban. 1659

ALKALMAZÁST KERES.

Röfös- és divatárú

kereskedősegéd azonnali belépésre alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1696

2 gyakorlott irodista

állást keres, vidékre is elmenni. Szíves megkeresések „Vidékre” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 1698

Füveskereskedő segéd

fiatal, április 15. belépésre állást keres. Cím a kiadóban. 1708

Elárúgató

bármely szakmabeli üzletbe ajánkozik április 1-re. Cím a kiadóban. 1648

Fiatal

fűszer- és csomagkereskedő segéd, április 1-re alkalmazást keres. Szíves megkeresést „Kereskedő” jellegre, a kiadóhivatalba kér. 1676

ALKALMAZÁST NYER.

Szakácsnő

finom, főzésben jártas, pusztára, fővárosi csatához kerestetik, ki állandó bizonyítványokkal rendelkezik. Cím kiadóhivatalban. 1687

Uri-divat üzletünk

részére azonnali belépésre szak-képzett segédet keresünk. Metel és Adler Arad, Andrassy-tér 14. szám. 1696

Megbízható

fiatalabb és kaucióval rendelkező szolgát keres, az Aradi Kereskedelmi Bank Részvénytársaság. 1683

Házi kisasszonynak

keresek egy szorony igényű fiatal leányt. Mindenes van. Gátfalvyné, Komárom neje, Soirnya. 1644

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fű, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Fűszer-kisasszony

kerestetik egy 7 éves kis fű mellett. Címek a kiadóba kérek. 1699

Szakácsnő keresek

bizonyítványokkal. Széchényi-utca 11. E. em., ajtó 10. 1701

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

házaspárnak vagy idősebb urnak két elegánsan butorított szoba Edelspacher-u. 8. 1645

Modern

háromszobás lakás május 1-re kiadó Kasza-utca 6-7. szám alatt. 1601

Bohus-palotában

kiadó két elegánsan butorított szoba fürdőszobával, április elsejére. Bővebbet Forray-utca Házisny-Bazár. 1682

Egy 5 szobás

II. em. modern lakás, minden mellékhelyiségekkel. Petöfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házimesternél. 844

3 szoba

fürdőszobával, május 1-re és műhelynek vagy raktárnak alkalmas helyiség azonnala kiadó Lovarda-utca 1., Attila-tér sarok. 1008

ÜZLETEK.

Két üzlethelyiség kiadó

József főherceg-ut 7. szám alatt. 1679

Temeskővesden

korlátlan italmérés, dohány és bolyeg engedélyekkel rendelkező ület házsal együtt eladó. Ertekezni lehet Ponta Demeterné Temeskővesd utolsó posta Aga. 1600

Egy jóforgalmu

vegyeskereskedés betegség miatt átadó. Cím a kiadóhivatalban. 1681

INGATLAN.

Hegyi szőlő

lakással, présházzal, pincével, hordókkal és megfelelő felszereléssel megvételre keres egy urinó. Levélbeli megkeresésekre megbízásból felvilágosítással szolgál: Bogán Sándor Mondorlak, posta: Arad — 2. 1689

8 kat. hold szántóföld

eladó a mondorlaki határban. Bővebb felvilágosítással szolgál: Bogán Sándor, Mondorlak, posta: Arad — 2. 1690

Szülő 4000 □-os Kovassin pormentes heyen, megfelelő kolnával, kuttal és teljes felszereléssel eladó. Cím a kiadóban. 168

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ebédő berendezés

kevésbé használt áthelyezés miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1620

Vessék

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 229

Kiselejtett papir eladó

a vármegyeházán, körülbelül 20 métermázsra. Ajánlatok Ábrahám Gábor irodaigazgatónál adandók be. 1691

Használt tényképezőgép

13×18 cm. nagyságu, jutányos áron eladó. Megtekinthető Réthy papirkereskedésben. 1651

Hering

5-600 as hordószámra kapható Reisz József-nél Alsósímand. 1608

Modern, finom és olcsó levélpapírost Pichlarnél Szabadságtér 1. kaphat. 611

„Eos”

színes 68 lack cipőtisztító 76 fillér. Geoha patent sámfá párja 3 kor. Cipőtörlő, Andrassy-tér 22. 181

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítók Garai Károly bej. cég butorüzletben Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Az Aradi és Oszádi Egyesült Vasutak borsosjenői és apátfalvai kertészletben a legjobb minőségű, fajtázta, erős példányu, alacsony és magas törzsű rózsafák, különböző gyümölcsfa csemeték és üveg-házi növények szállítása megkezdődött. Mérsékelt árak mellett megrendelések elfogadhatnak ACSEV. külön birtok-kezelősnél ACSEV-palota, József főherceg-ut 22. szám. 1086

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

a Salacz-park bejáratánál avagy környékén egy értékes asztragangallér. Megtaláló keretlik Teleky-utca 2, balra, átadni, hol jutalomban részesül. 1700

40 korona jutalmat

adok annak a becsületes találónak, aki egy elveszett fehér fox-terieur sárga pófajú kutyát visszahozza; nyomravezetőnek is jó jutalmat adok. Dr. Barráné Szabadságtér, Nadasdy-palota. 1702

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer Hehs gyógyszerész tyukszem tapassa. A legmegrögzöttebb tyukszem a tapasz párnapos használata után leválik, a győző fájdalom azonnal megszűnik. Ára 50 fillér, Hehs gyógyszerész, Földes gyógyszerész Arad.

Helacit.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Izadó, fényes, zsiros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha vajmal mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmulnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezsappan és vegyészeti gyára Aradon. Tíz mellett ne használjuk. 12

Menthol sósborszem.

Tiszta, egészséges, zamatos, erősítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőtlenítő és fájdalomnyhító háziszser. Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerész, Földes gyógyszerész. 12

Burgonya

kicsinyben és nagyban kapható, ugyancsak zöldféle szállításokat elvállalok, spenót, retek, zöldhagyma már kapható. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközlök. 1692

Káli Ferenc

Arad, Asztalos Sándor-utca 5. sz.

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint. Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintősz-bacillust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintőszere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintősz bacillus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyészeti laboratórium
Arad, Boros Bent-tér 1. szám.
Telefon 10-45. 231

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyancsak régiségeket vesz és elad 693

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadságtér.
Telefon 964.

Ertesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy étttermemben

tiszta libazsírral készített

3 tál étel 3 korona, ugyancsak libazsírral készített mindenféle házi sütemények állandóan kaphatók.

Szíves pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelőtel

Goldmann Regina

Zrinyi-utca, Bohus-palota